

ОХОРОНА ГІДРОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ У МЕРЕЖІ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

PROTECTION OF HYDROLOGICAL OBJECTS WITHIN THE NATURE PRESERVE FUND OF VOLYN OBLAST

Зоя Карпюк, Василь Фесюк, Лариса Чижевська

*Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
43025, пр. Волі, 25, Луцьк, Україна; karpuyuk.zk@ukr.net*

Water resources, which are considered as a basis of life support for natural ecosystems, human beings, economic development of the territory, are limited and vulnerable natural objects. Protection and restoration of hydrological ecosystems is an urgent task of the conservation network. The article analyzes the categories and types of nature reserve fund of the Volyn Oblast, the purpose of which is to protect hydrological objects.

Водні об'єкти, віднесені до територій природно-заповідного фонду (ПЗФ), охороняються та використовуються відповідно до вимог, встановлених Законом України «Про природно-заповідний фонд України» (№ 2456-ХІІ від 16.06.1992 р.). У складі ПЗФ області станом на 01.01.2018 р., за даними Управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації, перебуває 388 територій та об'єктів загальною площею 235 088,18 га, із них 27 загальнодержавного значення (132 636,84 га), 361 об'єкт місцевого значення (102 451,34 га). Рівень заповідності – 10,92 %. Заповідних категорій налічується вісім, у більшості з них передбачається охорона водних об'єктів. У межах територій високого рівня охорони ПЗФ області: Черемському природному заповіднику (2975,70), біосферному резерваті «Шацькому», сформованому на базі Шацького НПП (48 977,0), що з 2012 р. включений у склад БР «Західне Полісся», національних природних парках: «Прип'ять–Стохід» (39 315,5), Ківерцівському «Цуманська Пуща» (33 475,34), охороняються законом заплави річок Прип'яті, Стоходу, Путилівки, озера (у т. ч. 27 озер у межиріччі Західного Бугу і Прип'яті загальною площею понад 6 тис. га), болота Унич, Хороми, Князь Багон, ВБУ міжнародного значення із Рамсарського переліку: «Шацькі озера» (32 850 га), «Заплава річки Прип'ять» (12 000 га), «Заплава річки Стохід» (10 000 га), рідкісний еумезотрофний Черемський болотний комплекс. Із 221 заказника (94 572,8) восьми типів ПЗФ області до гідрологічних належить 61 об'єкт місцевого значення (24 748,4). У їх межах охороняються частини заправ річок – Прип'яті: «Ямно» (218,3), «Річицький» (1046,8), «Щедрогірський» (700,0), «Бірківський» (850,0), «Великоглушанський» (360,0), «Ветлівський» (600,0), «Гірківський» (400,0), «Прип'ятьський-1» (340,0), «Прип'ятьський-2» (220,0), «Прип'ятьський-3» (320,0); Стоходу: «Седлищенський» (350,0), «Падалівський» (181,0); Стиру: «Гурсько-Гривенський» (145,2), «Надстирський» (125,0) та ін. У гідрологічних заказниках перебувають під охороною озера карстового і льодовикового походження: «Озеро Лука» (59,8), «Озеро Скомирське» (27,2), «Озеро Стобихівське» (91,0), «Броно» (67,0), «Залухівський» (839,4), «Озеро Дошне» (29,2), «Озеро Любовель» (181,5), «Озеро Радожичі» (109,7), «Озеро Чисте» (58,0), «Озерця» (661,0), «Оріхівський» (824,0), «Річицький» (1046,8), «Піщанський» (420,5) та ін.; природні джерела: «Гнила Липа» (1644,0), «Лучний» (1008,0); болота сфагнового типу: «Великообзирський» (43,0), «Березичівський» (6,3), «Гірницьке болото» (120,5), «Пулемецький» (519,4). Із 124 (588,39 га) пам'яток природи чотирьох типів у структурі ПЗФ області до гідрологічних належить 18 об'єктів (202,24 га), із яких два загальнодержавного (90,0 га), 16 (112,24 га) – місцевого значення. У їхніх межах охороняються озера, джерела і ставки: «Озеро Добре» (46,0), «Озеро Святе» (44,0); «Озеро» (9,0), «Озеро Глибоцьке» (9,5), «Гор'янівські джерела» (0,5), «Цуманські джерела» (0,01), «Вітик р. Турії» (0,2), «Затурцівські джерела» (0,2), «Турійські джерела» (0,02), «Джерело “Польова криниця”» (0,03), «Джерело “Попова криниця”» (0,1), «Джерело “Трактова криниця”» (0,03), «Джерело “Чайка”» (0,02), «Криничка» (2,9), «Оконські джерела» (0,53), «Озеро Глибоцьке» (9,5), «Теремнівські ставки» (6,0). Багато водних об'єктів охороняється у межах заказників і пам'яток природи інших типів.

**Представництво Польської академії наук в Києві
Західний науковий центр НАН України і МОН України
ДУ «Інститут регіональних досліджень
імені М. І. Долішнього НАН України»
Інститут екології Карпат НАН України
Яворівський національний природний парк (Україна)**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ
НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО
СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИХ
ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ**

Міжнародна науково-практична конференція

Тези доповідей

23-25 жовтня 2019 р.
Львів – Івано-Франкове

УДК 502/504(477-04:438-04)(063)(043.2)

Редакційна колегія:

академік НАН України З. Назарчук (голова), доцент О. Зинюк (секретар),
професор R. Dobrowolski (Р. Добровольські, Польща),
член-кореспондент НАН України М. Козловський, професор Г. Криницький,
професор В. Кравців, професор С. Sławiński (С. Славінські, Польща),
професор Н. Sobczuk (Г. Собчук, Польща),
професор В. Usowicz (Б. Усовіч, Польща)

Автори несуть відповідальність
за достовірність наукових результатів, зміст і стиль своїх публікацій.

А 43   **Актуальні проблеми охорони навколишнього природного середовища українсько-польських прикордонних територій** : тези доповідей між-нар. наук.-практ. конф. (Львів – Івано-Франкове, 23-25 жовтня 2019 р.). – Львів: ПАІС, 2019. – 92 с.

ISBN 378-617-7694-19-8

Представлені тези доповідей, які виголошені авторами на Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми охорони навколишнього природного середовища українсько-польських прикордонних територій». До збірника ввійшли тези доповідей за такою тематикою: економічне регулювання екологічної безпеки транскордонного регіону: досвід України та Польщі; нормативно-правове забезпечення охорони довкілля українсько-польського прикордоння; збереження біорізноманіття на прикордонних територіях; об'єкти природно-заповідного фонду на прикордонних територіях; стан хвойних лісів у контексті глобальних та локальних змін середовища й антропогенних впливів; філгеографічні засади оцінки природоохоронного статусу видів; використання космічної інформації, моніторинг та оцінка екологічного стану прикордонних територій.

Для науковців та фахівців з охорони навколишнього природного середовища, заповідної справи, екологічної освіти, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів та студентів, працівників органів влади.

УДК 502/504(477-04:438-04)(063)(043.2)

ISBN 378-617-7694-19-8

- © Автори тез, 2019
- © Західний науковий центр НАН України і МОН України, 2019
- © Представництво Польської академії наук в Києві, 2019
- © ПАІС, 2019

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ	3
<i>Антонюк Катерина</i> Екологічні аспекти забезпечення безпеки споживання в процесі євроінтеграції України	4
<i>Бабець Ірина</i> Оцінка екологічної безпеки прикордонних регіонів України та Польщі	5
<i>Жук Петро</i> Екологічне оподаткування та екологічна безпека в українсько-польському прикордонні	7
<i>Захарчук Євгеній, Зинюк Олег</i> Наукове забезпечення охорони навколишнього природного середовища як значимий аспект сталого розвитку західного регіону України	8
<i>Колодійчук Ірина</i> Формування системи управління відходами	10
<i>Крупін Віталій</i> Викиди парникових газів: спільна проблема України та Польщі	12
<i>Мокій Анатолій, Пинда Юрій, Піх Марія, Полякова Юлія</i> Особливості розвитку будівельного сектора та стану довкілля в регіонах України	13
<i>Мокій Анатолій, Полякова Юлія, Науменко Наталія</i> Інституційний базис екологічної політики: регіональний аспект	15
<i>Павліха Наталія, Скороход Ірина, Кухарик Вікторія</i> Порівняльний аналіз управління транскордонними природними ресурсами (на прикладі Волинської області та Люблінського воєводства)	16
<i>Сопільник Любомир, Віконський Василь, Сопільник Ростислав, Скриньковський Руслан</i> Екологічні та економічні наслідки аварій на магістральних газопроводах.....	18
<i>Сохнич Анатолій</i> Вдосконалення управління земельними ресурсами	19
<i>Янковська Лариса, Сопільник Любомир, Сопільник Ростислав, Скриньковський Руслан, Семчук Жанна</i> Перспективи розвитку екологічного підприємництва в Україні.....	21
<i>Гжибек Анна</i> Uwarunkowania rozwoju rolnictwa w aspekcie Dyrektywy RED II. Nowe trendy w wykorzystaniu surowców rolnych	23

<i>Mokiy Anatoly, Bublei Galina, Tsviliy Sergey Interregional Cooperation in the Formation of Institutions of Environmental Innovative Development</i>	25
СЕКЦІЯ 2. ЕКОЛОГО-ПРИРОДНИЧІ ЗАСАДИ МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ СТАНУ ЕКОСИСТЕМ Й ОСЕЛИЩ НА ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЯХ ПОЛЬЩИ ТА УКРАЇНИ	27
Біляк Михайло, Маруняк Сергій, Лазурко Марія <i>Проект «Ровелове Розточчя – разом попри кордони» як промоція та збереження природної спадщини транскордонного регіону Розточчя</i>	28
Біляк Михайло, Шевчук Оксана, Годованець Оксана, Лазурко Марія <i>Еко-хутір «Оселя Розточчя» як освітньо-туристичний осередок на прикордонні Розточчя</i>	29
Брусак Віталій, Кричевська Діана <i>Міждержавні природоохоронні території польсько-українського прикордоння: сучасний стан та перспективи створення</i>	31
Бутенко Ольга <i>Комплексний аналіз даних космічного моніторингу землі для визначення тенденції зміни екологічного стану прикордонних територій України та Польщі</i>	32
Геник Ярослав, Заячук Василь, Дуда Андрій <i>Відновлення лісових екосистем на посттехногенних територіях Львівщини</i>	34
Гірна Анна <i>Незалісені галькові береги річок Старосамбірщини як екокоридори та оселища рідкісних видів павуків</i>	35
Горелик Станіслав <i>Моніторинг екологічного стану української частини басейну р. Західний Буг з оцінкою негативних наслідків забруднень на прикордонних територіях</i>	37
Зінько Юрій, Войцеховський Кишиштоф, Війтик Оксана, Шевчук Оксана, Завадович Олесь <i>Ландшафтні парки українсько-польського прикордоння: проблеми і перспективи співпраці</i>	39
Іванець Олег <i>Родина chydoridae, dybowski & grochowski, 1894 (cladocera: апоторода) в системі гідроекологічного моніторингу Українського Розточчя</i>	40
Івченко Дарія, Альохіна Ольга <i>Географічне дешифрування складних природних систем на основі теплових космічних знімків</i>	42
Карпюк Зоя, Фесюк Василь, Чижевська Лариса <i>Охорона гідрологічних об'єктів у мережі природно-заповідного фонду Волинської області</i>	43
Кияк Володимир, Білонога Володимир <i>До проблеми активного збереження біорізноманіття на природоохоронних територіях Карпат</i>	45

Козловський Микола Роль природних і антропогенних чинників у всиханні хвойних лісів	46
Козловський Микола Збереження екосистемного різноманіття лісових заповідних територій	48
Косаревиц Ростислав, Луцик Олексій, Русин Богдан Дистанційне зондування захворювань соснових насаджень за допомогою автоматизованої обробки зображень	49
Крамарець Володимир, Криницький Григорій, Мацях Ірина, Бойко Остап Хвойні лісостани на заході України – сучасний стан та перспективи	51
Красовська Інеса Оцінка впливу погіршення екологічного стану прикордонних територій України з Польщею на здоров'я людини	52
Крута Наталія Управління водними ресурсами басейну Західного Бугу: сучасний стан і перспективи	54
Мамчур Звенислава, Драч Юрій Дослідження бріофлори РЛП «Равське Розточчя»	55
Марискевич Оксана, Шпаківська Ірина Функціонування транскордонного резервату біосфери «Східні Карпати» в Україні	57
Мацях Ірина, Крамарець Володимир, Ясіновський Іван Інвазійні фітопатогени та фітофаги як загроза лісам та зеленим насадженням населених пунктів	58
Мельник Анатолій, Шушняк Володимир Актуальні проблеми ландшафтно-созологічної оцінки природного середовища українсько-польських прикордонних територій	60
Микітчак Тарас Вплив Явірської ГЕС на угруповання безхребетних гідробіонтів р. Стрий	62
Паньковська Галина, Кийко Андрій Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття у національному природному парку «Північне Поділля»	64
Пилипович Ольга, Біланюк Володимир, Андрейчук Юрій, Рутар Анна Антропогенне навантаження на басейнову систему річки В'яр (басейн р. Сян)	65
Поліщук Олександр, Лесів Марта, Панас Наталія, Гілецька Іванна, Панченко Василь, Поляк Катерина, Антоняк Галина Накопичення металів у наземних і водяних рослинах у місті Львові та на прилеглих територіях	67

Савка Галина Ландшафтно-созологічний аналіз Равського Розточчя	69
Сузуловський Андрій Реліктові таксони нематод ряду <i>dorylaimida</i> (enorpha, nematoda) болотних екосистем Розточчя	70
Триснюк Василь Геоінформатика в системі екологічного моніторингу та захисту довкілля	71
Цвілинюк Ольга, Винарчик Наталія Фітотестування води в озерах на території м. Львів	73
Часковський Олег, Король Микола, Цуняк Анна, Гаврилюк Сергій Оцінка лісових масивів українського розточчя та концептуальні засади поліфункціонального ведення лісового господарства на основі даних комплексного моніторингу	74
Чернобай Юрій Музейно-кластерна валоризація фрагментів природничо-культурної спадщини на українсько-польському кордоні	75
Шаловило Юлія, Делеган Іван, Ковальова Валентина, Юсипович Юрій, Груник Наталія, Криницький Григорій, Зайка Володимир, Придка Петро Дослідження впливу біоінокуляції на адаптивний потенціал інтродуцентів в умовах Українського Розточчя	76
Шпаківська Ірина, Марискевич Оксана Українсько-польські транскордонні природоохоронні території	78
Штупун Віталій Рослинність як індикатор забруднення водних екосистем р. Стрий	79
Яворницький Василь Сучасний стан біорізноманіття угруповань ґрунтової мезофауни деяких екосистем Шацького НПП	80
Яценко Павло, Корусь Микола, Матейчик Василь, Турич Віталій Особливості сільватизації постаграрних екосистем української частини міжнародного польсько-білорусько-українського біосферного резервату «Західне Полісся»	82
Karpiuk Zoia, Fesiuk Vasył, Antypiuk Olena Means of Cartographic Visualization in the Research of the Volyn Oblast Natural Reserve Fund Network	83
<i>Mokryy V., Kazymyra I., Moroz O., Petrushka I., Grechanyk R., Piatova A., Tomin V., Kaminska A., Szmielińska-Pietraszek P.</i> Geoinformation Modelling of the Ecological Network of Ukrainian–Polish Roztochya	85
Rusyn Iryna, Valko Bohdan, Nikitchuk Serhii Prospects of Obtaining Bioelectricity in Ecosystems and Settlements of Border Territories Poland and Ukraine	86

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ
НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА
УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИХ
ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ**

**Тези доповідей
міжнародної науково-практичної конференції**

Відповідальна за випуск – *Анастасія Дідух*

Дизайн обкладинки – *Світлана Костенко*

Підписано до друку 18.10.2019 р.

Формат 70x100/16.

Друк на ризографі. Умовн. друк. арк. 7,4.

Наклад 90 прим.

Видавництво ПАІС

Реєстраційне свідоцтво ДК № 3173 від 23 квітня 2008 року,

вул. Гребінки, 5, оф. 1, м. Львів, 79007.

Тел.: (032) 225-49-00, (032) 261-24-15.

e-mail: pais.druk@gmail.com; www.pais.com.ua.